

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องชุมชนกับการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว บ้านต้นโชค อาศัยการพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจริง เป็นการศึกษาข้อมูลในเชิง คุณภาพ (qualitative research) มุ่งเน้นการพรรณนาเพื่อสนับสนุน บ่งชี้ข้อมูลที่เกิดตามกรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี (case Study) เกี่ยวกับชุมชนกับการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว บ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากเอกสาร และศึกษาเพิ่มเติมจากการวิจัยภาคสนาม (field research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1.1 การศึกษาจากเอกสาร (documentary study) เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษารวบรวมจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ บทความ วารสารวิชาการ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแรงงานต่างด้าว โดยการนำเอกสารในส่วนที่ต้องการมาเรียบเรียงเพื่อหาข้อมูลส่วนที่ขาดหรือไม่ทันสมัยในภาคสนาม

3.1.2 การวิจัยภาคสนาม (field research) เป็นการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) ซึ่งเกี่ยวข้องกับชุมชนกับการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว บ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

โดยสามารถแสดงความเชื่อมโยงระหว่างวัตถุประสงค์การวิจัย ปัญหาการวิจัย และวิธีการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์	คำถามวิจัย	วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล
1.ศึกษาการดำเนินงานของ รัฐในการจัดการแรงงานต่าง ด้าวไร้ฝีมือ ในเขตพื้นที่ อำเภอไชยปราการ จังหวัด	- หน่วยงานราชการที่ เกี่ยวข้องกับแรงงานต่าง ด้าวไร้ฝีมือในพื้นที่อำเภอ ไชยปราการ มีวิธีการในการ	วิธีการศึกษา ศึกษาจากเอกสารและการ สัมภาษณ์ การจัดกิจกรรม กลุ่มประชากรเป้าหมาย

<p>เชียงใหม่</p> <p>2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการในการจัดการแรงงานต่างด้าว</p> <p>3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของรัฐ และชุมชนในการจัดการแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในเขตพื้นที่บ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่</p>	<p>จัดการจัดแรงงานต่างด้าวอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย องค์การที่ดำเนินงานเป็นอย่างไร - มีการเชื่อมประสานหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวเกี่ยวข้องกับองค์การใดบ้างอย่างไร - ประชาชนในหมู่บ้านต้นโชคมีส่วนร่วมในการจัดการแรงงานต่างด้าว ภายในหมู่บ้านอย่างไร - มีแนวทางใดบ้างที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาต่างด้าวไร้ฝีมือในเขตพื้นที่บ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ 	<p>เพื่อให้ได้ผลการศึกษาดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการแรงงานต่างด้าวในบ้านต้นโชค - วิธีการจัดการแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือของชุมชนบ้านต้นโชค - แนวทางในการแก้ไข ปัญหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ
--	--	--

3.2 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ข้อมูลภาคสนามที่จะเก็บรวบรวมจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง (sample) โดยตรง ได้แก่ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวในอำเภอไชยปราการ ประชาชน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน เจ้าอาวาสและรองเจ้าอาวาสวัดต้นโชค ผู้สูงอายุ คณะครูและเยาวชนโรงเรียนบ้านต้นโชค

2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากห้องสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยพายัพ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ห้องสมุดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ห้องสมุด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารด้านวารสาร หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.3 ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

วิธีการเลือกหน่วยงานและบุคคลที่ใช้ในการศึกษาได้ดำเนินการคัดเลือก ดังต่อไปนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวใน อำเภอไชยปราการ ประชาชน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน เจ้าอาวาสและรองเจ้าอาวาสวัดต้นโชค ผู้สูงอายุ คณะครูและเยาวชนโรงเรียนบ้านต้นโชค อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวในพื้นที่อำเภอไชยปราการ ซึ่งได้แก่ ที่ว่าการอำเภอไชยปราการ เทศบาลตำบลหนองบัว สถานีตำรวจอำเภอไชยปราการ สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองอำเภอฝาง กองบังคับการควบคุมที่ 2 หน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารม้าที่ 4 ฐานปฏิบัติการบ้านร่องธาร หมู่ 6 ตำบลศรีดงเย็น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจาก คณะครูและเยาวชนโรงเรียนบ้านต้นโชค โดยเป็นการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น ในการจัดกิจกรรมเยาวชน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจาก ผู้สูงอายุในหมู่บ้านต้นโชคโดยเป็นการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น ในการจัดกิจกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการหมู่บ้านต้นโชค โดยเป็นการประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม อาสาพัฒนาชุมชน

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงในการตอบคำถามการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล 4 วิธี คือ

1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in depth Interview)

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามวัน เวลา ที่นัดหมายจากผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว จำนวน 5 คน คือ 1) นายอำเภอไชยปราการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย 2) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองบัวหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย 3) ผู้กำกับการสถานีตำรวจไชยปราการ 4) หัวหน้าสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองอำเภอฝาง 5) ผู้บังคับการกองบังคับการทหาร โดยมีกำหนดกรอบและหัวข้อการสนทนาไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอนถึง การดำเนินงานของรัฐ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในเขตพื้นที่อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

2) การสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อย ตามวัน เวลา ที่นัดหมายจาก ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน เจ้าอาวาสและรองเจ้าอาวาสวัดต้นโชค ผู้สูงอายุ คณะครูและเยาวชนโรงเรียนบ้านต้นโชค เพื่อสนทนาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านต้นโชค ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดการแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในเขตพื้นที่บ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่รัฐ โดยมีการกำหนดกรอบและหัวข้อการสนทนาไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน

3) การจัดกิจกรรมกลุ่ม ดำเนินการ ดังนี้

3.1) กลุ่มเยาวชนรักการอ่าน โดยนักเรียนโรงเรียนบ้านต้นโชค

3.2) กลุ่มผู้สูงอายุ แพทย์พื้นบ้านชนเผ่า โดยผู้สูงอายุในหมู่บ้านต้นโชค

3.3) กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน โดยคณะครูและประชาชนในหมู่บ้านต้นโชค

เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนบ้านต้นโชค ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดการแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในเขตพื้นที่บ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

4) การสังเกต ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆผู้ดำเนินการวิจัยมีการสังเกตทั้งในรูปแบบเชิงการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม อีกทั้งยังมีการสังเกตแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการทอดแทรกอยู่เสมอ

3.5 เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือ

1) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in depth interview)

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ ว่าแต่ละข้อตรงตามจุดมุ่งหมายวิจัยครั้งนี้ นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

2) แบบสนทนากลุ่มย่อย (focus group)

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงดำเนินการสร้างแบบสนทนากลุ่มย่อยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสนทนากลุ่มย่อย ว่าแต่ละข้อตรงตามจุดมุ่งหมายวิจัยครั้งนี้ นำแบบสนทนากลุ่มที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารผู้วิจัยได้ทำการเก็บรายละเอียดข้อมูลโดยการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้ทำการรวบรวมจัดหมวดหมู่และบันทึกข้อมูลที่ให้นำมาใช้ในการเรียบเรียงจัดทำรายงานการวิจัย

3.5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้ดำเนินการโดยใช้การสัมภาษณ์ จัดการประชุมกลุ่ม การจัดกิจกรรมกลุ่ม บันทึกผลการประชุมและการจัดกิจกรรมกลุ่ม สำหรับการจัดการแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือที่อาศัยในเขตพื้นที่บ้านต้นโชค ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

3.7 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

จากการรวบรวมข้อมูลการวิจัยตามเนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อจัดระบบและสร้างองค์ความรู้ให้สามารถตอบกรอบการวิจัยที่สร้างไว้ จึงพรรณนาความเพื่ออธิบายสิ่งที่ได้ศึกษาประกอบเข้าด้วยกัน มุ่งให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างปรากฏการณ์กับแนวคิด อีกทั้งยังมีการนำข้อมูลต่างๆมาตีความหมาย จำแนกแยกแยะ ปัจจัยเงื่อนไข ข้อพิจารณาต่างๆของการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว